

Triangle de materials sensibles

2006-02-17 13:00:55

Henri Pierre Roché

Dos inglesas y el amor

Traducció de Carlos Manzano

Libros del Asteroide, Barcelona, 2005

Dos inglesas y el amor és una d'aquelles *rara avis* que genera de tant en tant la literatura universal. L'obra d'un autor poc comú des de diferents punts de vista, entre altres coses perquè només va publicar dues novel·les –aquesta en va ser la segona, després de *Jules et Jim*– en una trajectòria literària que va encetar el 1953, amb setanta-tres anys. Dues novel·les, tanmateix, que devien captivar intensament François Truffaut, ja que les va convertir en dues pel·lícules importants de la seua filmografia. Més encara: el 1977, el director francès realitzà *L'homme qui aimait les femmes*, inspirada justament en la intensa vida amorosa de l'autor: en la intensa vida d'Henri Pierre Roché. Col·leccionista d'art, pintor i periodista, Roché (1879-1959) va estar estretament vinculat a les avantguardes que revolucionaren l'art de principis del segle XX, i amb els noms propis d'aquell convuls i prolífic univers, com Duchamp, Picasso, Apollinaire o Cocteau. Al mateix temps, però, va exercir d'*escriptor subterrani*, en mantenir curiosament un diari des dels vint-i-quatre anys i fins ben poc abans de morir; un diari on anota la idea d'escriure sobre la relació que havia mantingut en l'adolescència amb dues germanes angleses: un relat de ficció a partir d'un episodi de joventut que, a la vegada, li servesca per tal de confrontar la llibertat i el puritanisme entre Anglaterra i França.

D'aquesta manera, dos pols inicialment oposats acaben per tocar-se i per combinar-se: el text d'un jove i el text d'un home madur; l'arravatament i la frescor, doncs, amb l'experiència i la mirada reflexiva. La qüestió, però, és que el jove i el vell són la mateixa persona: l'Henri Pierre Roché que escrivia en un diari de joventut les seues vivències íntimes i reals, i l'adult que, en l'últim tram de la vida, ho recupera amb uns altres ulls per tal de donar-li la forma definitiva. I el resultat de tot plegat és una novel·la, ambientada a principis del segle XX, que explica la relació que uneix Claude, un jove francès de dinou anys, amb Ann i Muriel, dues germanes angleses també adolescents, mentre és a casa d'aquestes guarint d'una lesió. Una relació que, inicialment, basteixen sobre una ingènua amistat d'adolescència; que després avança cap a alguna cosa de més profunda, en què tots tres es reconeixen com a germans; fins que l'amor hi farà acte de presència, atorgant un caràcter tumultuós a allò que, ben aviat, esdevindrà un triangle impossible, condicionat per factors familiars, socials, i morals.

La trama mostra una complexa descripció de sentiments i d'anhels, a partir d'una estructura a mitjan camí entre l'epistolari i el dietari íntim. Roché fa servir els diaris personals de Claude i de Muriel, més les cartes que s'entrecreuen tots tres personatges –també, doncs, les de l'altra germana, Ann– per construir un relat que, en conseqüència, és narrat en primera persona i en present, però des de tres punts de vista diferents. Un recurs a uns textos íntims i directes que li serveixen per tal d'explicar uns fets de primera mà, sense intermediaris. Per reflectir, al mateix temps, els límits morals i socials que influeixen –i en quina mesura ho fan– sobre les actuacions de cadascun d'ells. Així, el lector és només un *voyeur*, un espectador no buscat per aquells que es fan confidències; i, justament per això, el receptor d'unes paraules que sorprenen per la nuesa –on rau bona part de la seua bellesa– i per la sensació d'autenticitat

Pere Calonge • Ex-Libris

<http://www.perecalonge.com/exlibris/>

que desprenen. Un entramat, doncs, bastit a partir d'una tècnica coneguda, però que en *Dos inglesas y el amor* pren una forma nova, més trencadora i avantguardista, en intercalar els diferents discursos d'una manera molt visual, acompanyant-se de vegades en la pàgina, interrompent-se algun d'ells en altres ocasions, formant un calidoscopi en la forma i en el contingut. El producte és un joc d'oposicions: de convencions socials, sobretot –el puritanisme representat per l'educació de les dues germanes, i les idees més lliures del protagonista francès– però també de la por enfront de la seguretat, del desig insubornable d'explorar tots els territoris contra la necessitat de lligams més fermes i estables. Una història, també, sobre l'adolescència i el difícil art de fer-se adult.